

ממתק לישבת

זמני השבת
יחלום תלמידי חופה בארבע
כניסת השבת 6:27 6:43 7:00
אחרי השבת 7:39 7:41 7:41 7:41

נהנים עם איצי

ובסוף, בְּשִׁנְיֵי בְּתוּרַת בּוֹס בְּבֵית - אֲנַחְנוּ שְׂמִיחִים וְנִזְכָּרִים בְּחֵתְנָה!

שְׁלוֹם לְךָ יוֹכְנָי הַיָּקָר,

אתה יודע ליד מי אני יושב השנה? לא, לא ליד אפרים, לא ליד נפתלי, וגם לא ליד אף אחד אחר מהחברים המקרים והקבועים.

השנה, המורה שלנו החליט להושיב אותנו לפי סדר מקומות שקבע מראש. אותי - הושיב המורה ליד תלמיד שהגיע אלינו רק בסוף השנה שעברה. ליד שקט ולא מפר...

בהתחלה, התמרמרתי. ולצערי, אני חושב שקצת מזה (ממש קצת), העברתי לחבר שלידי...

אבל כשבאתי הביתה, וספרתי על ה'עול' שהמורה עשה לי, אבא מיד מהר להזהיר אותי - אל תשכח שהתלמיד החדש לא 'אשם' במצב הזה. כלפיו אתה חייב להתנהג הכי יפה שאפשר!

ואבא הוסיף והזכיר לי, שאנחנו נמצאים בחדש שבו אנחנו זוכים לקרוב מיוחד מהשם! כפי המשל הידוע לפיו "המלך" - מלך מלכי המלכים, "יוצא אל השדה" - אל המקום שבו אנחנו נמצאים, "ומראה פנים שחוקות לכלם". מקבל את כלנו בקרוב ובהארת פנים. בתקופה כזאת מתאים שנשתדל להתנהג הכי טוב שאפשר בכל תחום. ובדאי שלא ראוי להראות פנים זעופות, בדיוק כאשר השם מראה לנו פנים שחוקות!

תתפלא, אבל תוך יום גליתי שהחבר החדש הוא מענין ונחמד, ואני חושב שיחד דווקא נוכל ללמד מציין.

שְׁלֹךְ, אֵלֵי

נקי מאשמה

תקציר: הרב שמואל, הידוע בכל וילנה בלמדנותו ונשרו, מעניק לר' יוסף הלואה גדולה פקפת אפילו חסדים שלו. בתאריך הפקס, פחזיר ר' יוסף את חובו, אך הרב שמואל אינו זוכר זאת ומעטפת הפקס פקפת בין דפי הגפרא... רק לאחר שבדין תורה מתבקש ר' יוסף להחזיר את הפקס, ובושתו גדולה, מגלה הרב שמואל באקראי את הפעטה....

לך לך לבינה שלך. את אשר הבטחת אקים!", סים אספסינוס בהצהרה מלכותית.

הראיון הסתיים. רבן יוחנן בן זכאי הביט אל אחיו הקטנים, ואותת להם בעיניו. הם יצאו מן האהל יחדו. "מחר עם שחר נצא ברגל לבינה", אמר בשקט.

הלילה האחרון במחנה. מה נתאוו הילדים לשוב ולטעון בחשאי את הבליסטרא בכל מיני צרכי אכל נפש... הן זו להם הזדמנות אחרונה לעזר לאחיהם שבירושלים. אבל זה היה בלתי אפשרי. שומר קפדן הפקד על מחסן האכל, וגם הוראה יצאה מאת המפקד החדש לבדק טרם ירי את התכלה שבכף. ועוד, עם יתפסו הפעם, ידעו הכל כי אשמים הם גם בפעם הקודמת. על כן נאלצו הם לשכב בשקט ולהאזין בחרוק שנים לקולות החילים הטוענים את הכף הגדולה באבני הפגז.

בבית הלילה שקט המחנה. העיפות הגדולה מפל תלאות היום, נצחה את המחשבות והגעגועים הביתה והילדים נרדמו, דמעתם על לחים. כנף האהל הורמה בחשאי. המפקד הרומאי המדח הציץ פנימה בזהירות. בידו החזיק נר קטן ששלהבתו הטילה צללים מפחידים, והוא קרב אליהם בצעדים חתוליים. לא הוא לא בקש לפגוע בהם. לא עכשו. לא כאן במחנה. חשוב היה לו לחרת את מראה פניהם בזכרונם, למען ימים יבואו, עת יבוא יום נקם, והוא יפרע מן הקטנים האלה על מה שעוללו לו. הוא הביט בהם היטב, עד כי היה בטוח כי יזכרו עוד ימים רבים, ואז סב על עקבותיו ונעלם אל הלילה. למחרת בבקר כבר לא היה במחנה. אמרו, הלך לירושלים.

רבן יוחנן בן זכאי ושני נערי השכימו קום אף הם, להבדיל, ונטשו בתחושת הקלה את מחנה הרומאים. הם שמו פעמיהם לבינה.

תקציר: בזכות עצתו של רבן יוחנן בן זכאי, מצליח אספסינוס לנצל את השנה ומצב רוחו משתפר. רבן יוחנן מנצל את ההזדמנות ומבקש: "תן לי יבנה ורומייה".

99 שְׁלוֹשׁ בְּקָשׁוֹת

קיסר רומא הנהן בראשו. כן. הוא נענה לבקשה. הוא לא יפגע בעיר יבנה ובחכמיה. זה היה השג חשוב, אבל גדעון ומונבז הצטערו. ומה על ירושלים? הם התבוננו במתח ברבם הגדול, ונוכחו לראות כי עומד הוא לבקש בקשה נוספת... אולי עכשו?

"שמר על שושלת רבן גמליאל; שושלת נשיאי ישראל!", בקש רבן יוחנן, והקיסר נענה. "ועתה, בקשה שלישית ואחרונה לי אליך", הוסיף רבן יוחנן והנערים הציצו זה בזה ועצרו את נשימתם. בטח עכשו זה יקרה...

"אבקש שתשלח רופאים לרפא את רבי צדוק שבירושלים", מסר רבן יוחנן בן זכאי את בקשתו האחרונה. "חולה וחלוש הצדיק, מרב צומות", הסביר, וגדעון ומונבז הרקינו ראשם, בולעים את רקם באכזבה. מבין הוא רבן יוחנן דברים שהם אינם מבינים, ועיניו הטהורות צופיות למרחוק. האם נגזרה הגזרה? והלוא הוריהם האהובים שם, בירושלים הנצורה...

"ואתה, יוליוס!", פנה הקיסר בקשיחות למפקד שהמתין בהכנעה לעניו. "אני מתחשב בשרותך היעיל עד עתה ועל כן לא אניחך על כף הבליסטרא... לך לדרךך אל מחוץ למחנה. אינך מפקד עוד! תדע כל אם רומאית כי מסרה את בנה אך ורק לידי מפקדים הראויים לכך... ואם תרצה, לך לירושלים. תוכל לספר שם כי כועס אתה עלי ומבקש אתה לסייע בעדם, כך תלמד את סודות בצוריהם ומנהגי חיליהם, ותודיענו דבר. ועתה", שב ופנה הקיסר לחכם היהודי, "הנני חוזר לעמי, ושולח את בני טיטוס לפקד כאן במקומי. ואתה,

בנית משפחת גאולה

פיני: יש לךם רעיון איך אני יכול להפוך להיות ילד חדש, לכבוד ה'חדש אלול'?

שרי: לפיה אתה צריך להיות ילד חדש? אנחנו דוקא כפשו אוהבים את פיני שלנו...

צביקה: הוא פיתבון שהוא רוצה לעשות שנויים גדולים, להחליט החלטות גדולות, פשוט שיטנה אותו לטובה - גבית אחת! גם אני פרגיש ככה בחדש אלול.

שרי: אני לא בטוחה שהדרך הנכונה היא, לחכות לפהפכות ולשנויים גדולים...

אבא: בדאי שתדעו שלפעמים דוקא בדברים שגוראים לנו קטנים ופשוטים - טכונה ההחלטה בעבודת השם. החלטה טובה קטנה - בהוספה גלפוד, בכבוד הורים, ביחס לחברים - היא זו שעושה שנוי פשוטותי בפשוט הזמן.

אפא: גם את הגאלה האפתי והאלפיה, שהיא כל כך גדולה ועצומה, פביאים על ידי פעמים קטנים, ואפלו קטנטנים.. כמו שאומר הרב"ם שפעלה אחת יכולה להכריע את העולם לכף זכות ולהביא את הגאלה.

שערה מראשך ארצה", אמר לו כשעיניו מביעות תחנה. ברם, המשגיח טען שאפילו כדי להציל חיים אין רשות לסכן את הבחור. זקני החסידים החלו להתיעץ בינם לבין עצמם, ולבסוף החליטו, שבגלל הסכנה יש לעשות מעשה שלא יעשה: לרמות את ר' איצ'ה ולהביא לו את הלחם מהבית השני (שהרי מבחינה מהותית לא

נתן היה למצא שום הבדל בין שניהם). אמרו אפוא זקני החסידים לבחור, שיאמר לר' איצ'ה שהוא יוצא להביא לו את הלחם, אך שלא ילך לחדרו, אלא יסתתר בעזרת הנשים למשך זמן-מה ויחזר ויאמר לר' איצ'ה שהביא לו את הלחם, כשהלחם היה הלחם השני. הבחור עשה כן ור' איצ'ה שמח מאוד כשראה את הלחם. הוא החל להכין את עצמו לנטילת-ידים, נקה את צפרניו ושפך כבר את המים על ידיו. לפתע עצר וקרא לבחור. "זה הלחם שלי?", שאל כשעיניו בוחנות את פניו. "כן, ודאי", מהר הבחור לומר. "אם כך אני מאמין לך", אמר ר' איצ'ה והחל שוב לטול את ידיו.

הוא נטל את ידיו בשנית, נגבו, ולקח את הלחם והספין כדי לברך את ברכת 'המוציא'. ולפתע התלהטו פניו והוא עזב את הלחם והספין ונגש אל הקיר, כדרכו בשעה שהיה מתבונן בענן כלשהו. ותוך כדי כך התעלף - ומהלחם שלא היה שלו! לא אכל...

מחכימים ונהנים

נסע וחרזר פאשר הרב יעקב ברלין השיא את בתו הצעירה, העניק לה נדוניה מכבדת. הזוג הצעיר עדין לא נזקק לכסף, ולכן הפקיד הרב את דמי הנדוניה בידי עשיר מפרסם, שהתגורר בעיר אחרת. עברו הימים ונפוצה שמועה שהעשיר אינו מחזיר את הפקדונות, וככל הנראה מצבו קשה. החליטו בני המשפחה שיש לשלח את הרב בחשאי אל העשיר, כדי להציל את הכסף. עברו כמה ימים והרב חזר. הכל תלו בו עינים בצפיה, והוא ספר בנחת: "הגעתי לעיר והתחלתי לחקור על מצבו של העשיר. התברר לי כי אכן הוא ירד מנכסיו ואבד את כל רכושו. במצב כזה אסור היה לי לראותו, כדי שלא לעבר על האסור לא תהיה לו כנשה. חזרתי אפוא מיד הביתה".

בספר פנים יפות ומשתדל לעזר לו ככל יכלתו. הנהגותיו המפלאות נעשו תמיד בצניעות יתרה ובפשטות, ורק בעלי עין חדה יכלו לגלות את מעשיו.

באותם ימי הפרעות היה לגמרי כאלו לא בעולם הזה. הוא היה מתחיל את תפלת שחרית השכם בבקר, ומאריך בה, מתוך

התבוננות והשתפכות הנפש, עד שעת המנחה. אז היה מכוין את עצמו לתפלת מנחה, שאף היא נמשכה שעות אחדות. עד שעת תפלת ערבית, שאותה היה מסים מאחר בלילה. רק אז היה טועם משהו ושב ללמד במשך כל הלילה. לקראת הבקר היה מנמנם זמן-מה וקם פארי לעבודת יום חדש...

בעיר חרסון היו באותה תקופה שני אחים מחסידי חב"ד, האחד היה ר' יעקב פלוטקין והשני היה ר' פסח פלוטקין. שניהם היו בעלי אמצעים ונמנו עם תומכיה העקריים של הישיבה.

בבתי שניהם היו אופים לחם עבור הישיבה. אי-אפשר היה למצא שום הבדל בין הלחם שנאפה בבתיים. גם לא היו שום הבדלים מבחינת הכשרות, שכן שניהם היו חסידי חב"ד ומהדרים במצוות.

אולם משום-מה היה ר' איצ'ה מתמיד מקפיד לאכל רק מהלחם שהיה נאפה בביתו של ר' יעקב פלוטקין. איש לא ידע את טעמיו ונמוקיו, אך הכל כבדו את רצונו.

קוראים בענין

שני הלחם

היה זה בימי השתוללות הכנופיות ברוסיה ובאוקראינה (בשנים תרע"ח-ט). ישיבת 'תומכי תמימים' ליובאוויטש המפרסמת עברה לעיר חרסון. באותם ימים היו בחורי הישיבה ומוריהם מסגרים בישיבה ולא העזו לצאת החוצה. הפורעים היו מסגלים לתפס יהודי שמסתובב ברחוב ולירות בו מבלי להניד עפעף.

אחד מאנשי המופת של הישיבה היה החסיד הנודע, הרב יצחק גורביץ השם-יקם-דמו, שכנה בפי כל ר' איצ'ה מתמיד. הוא היה אדם מפלא ביותר. מכרו מספרים עליו ספורים שכמעט קשה להאמין להם. הוא היה צם לעתים קרובות ולא היה אוכל ביום אלא ארוחה ארעית אחת. כמעט לא היה ישן. בשעות המאחרות של הלילה, כשהיה מרגיש שהעיפות משתלטת עליו, היה מכניס את רגליו לתוך קערת מים קרים, כדי שלא ירדם ויוכל להמשיך ללמד.

גם מסירותו לבחורי הישיבה, ה'תמימים', היתה מפלאה. כשהתאכסנו בביתו בחורים, היה רץ וטורח בעצמו למלא את צרכיהם. באמצע הלילה היה מפסיק מלמודו ונגש לראות אם השמיכה או הכר לא נשמטו מהתלמיד שלן אצלו.

הוא היה חביב מאוד לזולת, מקבל כל אדם

דמות מהפרשה

פקחוני השועל

לילה אחד, בעודי מסתובב בקצה היער, ראיתי את הזאב. כלם כאן ביער מכירים את הזאב הרשע, כשהוא רעב הוא מסגל לטורף כל דבר!

מה עושים? מהרתי לחשב על תחבולה. ואז חיקתי לקראתו: "מה שלומך ידידי הזאב? בוא! אראה לך מקום לאכל ולשבע".

הזאב האמין לי והלך אחרי אל באר-מים עגלה ועמקה, שבתוכה השתקף הירח המלא. מעליה היו קשורים שני דליי מים, כמו מאזנים. "אתה רואה עגול לכן בבאר?", אמרתי לזאב. "זהו נתח גבינה שמך".

הזאב הביט בי בחשד. "אם אכנס לשם אטבע!", טען בצדק. "הנה אני נכנס לשם", אמרתי לו וקפצתי לתוך הדלי. כשראה הזאב שהכל בסדר, קפץ לדלי השני.

לרגע הזה חפיתי: לקחתי אבן גדולה מהדלי שלי והעברתי לדלי של הזאב. הדלי שלו שקע עמק, ושלי התרומם חזרה למעלה...

התנא רבי מאיר ספר את המשל הזה עלי, בקשר לפסוק בפרשת כי-תצא "מאזני צדק ואבני צדק". האבן שבמאזנים גרמה צדק וחלצה אותי מהזאב הרשע.

וימה כלם צריכים ללמד מזה? אחד ממפרשי הגמרא מסביר שהעברה היא כמו אבן שמושכת את האדם לעמק הבור ומטביעה אותו. כאשר עושים תשובה ומתפטרים מהאבן - נחלצים ויוצאים מהצרה!

מגלים עולם

פיצד עולה או יורד תא המעלית? ובכן, לשם הסעת המעלית משמש מנוע חשמלי שמקומו בראש הארבה. המנוע מסובב גלגל גדול ועבה עשוי חריצים, ובהם מסבבים כבלים מפלדה חזקים במיוחד.

כבלי הפלדה קשורים לתקרת תא המעלית בקצה אחד, ובקצה השני הם קשורים למסגרת ברזל מלאה בגושי ברזל הכבדים כמו תא המעלית. בשעה שכבלי הפלדה מעלים את התא הם מורידים מהצד השני את מטילי הברזל וכן המנוע נושא רק את משקל האנשים בתוך התא ומתאמץ פחות.

כדי שהמעלית תעשה את דרכה מעלה ומטה בקו ישר וללא תזוזות לצדדים, קבועים בשני צדי תא הנוסעים פסי ברזל והמעלית מחברת אליהם ונעה אך ורק בתוכם.

